

Курачченко

Михайло Віталійович,

ад'юнкт кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ВТЯГНЕННЮ ОСОБИ У ЗАЙНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЄЮ ТА СУТЕНЕРСТВУ

В умовах розбудови України як правової і незалежної держави, інтегрування до Європейського співтовариства спостерігається зміна структури та характеру злочинності, загальний рівень якої має тенденцію до зростання. Кризові процеси в Україні, складне суспільно-політичне та економічне становище держави створили підґрунтя для суттєвого збільшення злочинів проти моральності, зокрема тих, що пов'язані зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом. Дедалі спостерігається збільшення кількості порнографічної інформації та можливість її використання телекомунікаційними мережами та мережами Internet. Все це свідчить про небезпечний характер поширення злочинів проти моральності, засвідчує необхідність посилення боротьби з цими проявами, а також вжиття заходів з метою найбільш ефективного їх попередження та розслідування.

Новітній період розвитку суспільних відносин обумовив кількісне зростання злочинності. Удосконалюються різноманітні засоби, методи та прийоми її діяльності, виникає безліч організованих злочинних угруповань, спілкування яких забезпечується використанням новітніх технологій. В той же час, залишаються актуальними питання забезпечення основоположних прав та свобод людини, її життя та здоров'я, моральних цінностей. Важливим аспектом цього є попередження та розслідування злочинів проти моральності. Адже за багатовіковий період існування проституції як суспільного явища соціумом не визначено чіткого відношення ні до неї, ні до повій, ні до конкретних мір протидії «комерційному сексу».

Незважаючи на те, що в 2006 р. була скасована кримінальна відповідальність за зайняття проституцією, інші негативні явища, що її супроводжували, (сутенерство, втягнення у зайняття проституцією, торгівля людьми), залишилися. У Верховній Раді України точаться питання з приводу підвищення штрафів за зайняття проституцією. Зараз спостерігається активізація нормотворчого процесу щодо питань вдосконалення організації та проведення цього важливого для країни заходу. На даний час є нагальна потреба критично переглянути ті наукові напрацювання, що стосуються протидії різним видам, в тому числі сутенерству та втягненню особи до зайняття проституцією.

Про необхідність підвищення ефективності роботи правоохоронних органів за цим напрямом свідчать офіційні показники стану протидії сутенерству та втягненню особи у зайняття проституцією в цілому. Так, за даними Генеральної прокуратури України, у 2014 р. вчинено 259 фактів сутенерства та втягнення особи у зайняття проституцією, за якими у 131 випадках було складено обвинувальні акти, у 2015 р. – 303, за якими обвинувальні акти було складено у 126 випадках, у 2016 р. – 233, за якими обвинувальний акт було складено лише у 107 кримінальних провадженнях, а за 1 півріччя 2017 року обліковано 152 фактів сутенерства, з яких лише в 43 випадках вручено повідомлення про підозру. Як бачимо, з усіх облікованих кримінальних правопорушень менше 50 % доводяться до складення обвинувального акту.

Відповідно до положень Конвенції про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 21 березня 1949 року її сторони повинні накладати «...кару на кожного, хто для вдоволення похоті іншої особи: зводить, умовляє або спокушає з метою проституції іншу особу, навіть за згодою цієї особи; експлуатує проституцію іншої особи, навіть за згодою цієї особи; ...утримує будинок розпусти чи управляє ним або свідомо фінансує чи бере участь у фінансуванні будинку розпусти; здає в оренду або наймає будівлю чи інше місце, або частину такого, знаючи, що вони будуть використані з метою проституції третіми особами» [1].

В той же час, збільшення кількості порнографічної інформації, можливість використання телекомунікаційних мереж та Internet-ресурсів будь-якою особою в Україні, нестабільна ситуація в економіці з одного боку, а також негативне становище у забезпеченні ефективної діяльності правоохоронних органів нашої держави з іншого, призвели до зростання кількості випадків вчинення досліджуваних кримінальних правопорушень.

Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, як зазначає О.С. Саїнчин, в криміналістиці можна розділити на три етапи: початковий, наступний та завершальний. Початковий етап розслідування починається з моменту знаходження ознак вчинення злочину. З моменту встановлення особи, підозрюваної у вчиненні злочинів, і визначення ступеня її вини вирішується питання про повідомлення про підозру [3].

В розрізі забезпечення публічного порядку ми повинні говорити навіть не про розслідування сутенерства та втягнення особи у заняття проституцією, а про його попередження та протидію.

Загалом, важливе значення у виявленні ознак кримінального правопорушення має аналіз первинної інформації щодо даних про ознаки злочину, відомостей за окремими обставинами розслідуваного факту, а також джерел, з яких отримано цю інформацію. Додаткові відомості щодо злочину на стадії реєстрації в ЄРДР [2] отримуються завдяки заходам збирання первинної інформації: огляду місця надання інтимних послуг; встановлення особи злочинця (сутенера, звідника) і місця його перебування; виявлення

очевидців й свідків злочину та отримання від них пояснень щодо злочинної події та ін.

Констатуючи вищевикладене, вкажемо на те, що протидія сутенерству та втягненню особи у зайняття проституцією є важливою складовою забезпечення публічного порядку в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конвенції про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 21 березня 1949 року/

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України Законом №4651-VI від 13.04.2012 р. ; відп. за вип. В. А. Прудников. – Х. : Право, 2016. – 392 с.

3. Саїнчин О.С. Слідчі ситуації та алгоритми дій в методиці розслідування серійних вбивств. [Електронний ресурс]– Режим доступу до ресурсу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/22719/%CE/>

**Російський
Ілля Костянтинович,**
аспірант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

**ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ ВЧИНЯЄ
КРАДІЖКИ З ПРИМІЩЕНЬ МАГАЗИНІВ**

Встановлення особи, яка вчинила злочин, є одним із головних завдань розслідування. Для вирішення цього завдання на початковому етапі слідчому необхідно мати принаймні мінімальні відомості про особу злочинця, особливо, коли крадіжку вчинено в умовах неочевидності. Саме тому дані про особу злочинця дуже важливі для розслідування. На думку В.А. Жбанкова, вони допомагають: «визначити особливості відображення властивостей особи злочинця при підготовці, вчиненні та приховуванні злочинів; розробити систему слідів, що відображають соціальні, психологічні і біологічні властивості особи злочинця, та виявити інші джерела інформації про нього; визначити систему техніко-криміналістичних і тактичних методів і засобів зі збирання, дослідження, оцінки та використання інформації про особу злочинця; встановити взаємозалежність і взаємозв'язки між соціальними, психологічними та біологічними властивостями злочинця, що містяться у джерелах інформації про нього; на основі зібраної інформації та виявлених взаємозв'язків між соціальними, психологічними, біологічними властивостями побудувати модель особи, яка вчинила злочин; визначити систему пошукових заходів щодо встановлення особи злочинця; на основі виявлених закономірностей між елементами злочинної діяльності розробити